

Dialog o daru s tím, který pečuje o církevní památky nejen v Praze, ale i ve středních Čech a působí jako vikář v chrámu Panny Marie před Týnem.

Dialog byl natočen ve středu 5. října 2016 odpoledne v pracovně Vladimíra Kelnara, Panna Marie před Týnem, Celetná 7, Praha 1, Staré Město.

Teze:

„V křesťanství je člověk veden k tomu, aby pamatoval na druhé. Je přirozené, že právě z rodiny je veden k tomu, aby vnímal bídu a bolesti kolem sebe.“

„Člověk není a priori sobecká bytost, ale člověk zatížený dědičnou vinou vstupuje do tohoto světa jako sobecká bytost.“

„Musíme si připustit, že jsme byli obdarováni tím, že jsme do života vstoupili. Pak jde o to, jak již s darem zachází.“

„Jedině altruismus dokáže vytvářet pevné vztahy, které jsou nezbytné pro to, aby se společnost - společenství - mezi lidmi udrželo, jelikož jinak jej můžete držet pouze násilím, a to se vždy nakonec rozpadne.“

„Člověk se vzdává nějaké materiální hodnoty, části peněz, majetku pro to, aby pomohl zmírnit bídu, která je jinde, aby pomohl kultuře, sportu. Takto se nám jeví velká postava jednoho z největších českých mecenášů Josefa Hlávky.“

„Nezištné darování u nás není rozšířené. Velké dary mají u nás podtext zjištění darování.“

Dialog:

MS: *Pane faráři, navrhuji, abychom náš dialog začali subjektivním dotazem. Kdy jste si uvědomil význam daru?*

VIK: Od malička. V křesťanství je člověk veden k tomu, aby pamatoval na druhé. Je přirozené, že právě z rodiny je veden k tomu, aby vnímal bídu a bolesti kolem sebe. Tak nás k tomu vede i Nový zákon: „...neste břemena jeden druhého“. Je veden k tomu, aby v jeho silách bylo pomoci druhým.

MS: *Kdy jste si sám řekl: mohu se s někým rozdělit?*

VIK: Neznám takový okamžik, protože jsem k tomu byl veden už jako malé dítě. Je přirozené, že člověk nežije sám na pustém ostrově, ale žije ve vazbách k druhým lidem - a ty se snaží ve svém životě zohlednit. Jedeme-li s dětmi na výlet, dítě dostane čokoládu, začne ji otevírat, nenabídne-li druhým, je mu řečeno: A ty se nerozdělíš? Je to princip výchovy, pokud byl člověk vychováván v křesťanských zásadách, darování s tím bylo neodmyslitelně spojeno.

MS: *Neměli bychom zapomínat na fakt, že dítě je zpočátku sobecká bytost. Je-li veden křesťanskými zásadami, sobectví v sobě postupem času umenšuje.*

VIK: Řekl jste to částečně správně. Na první pohled to tak vypadá. Lehce bych to ale poopravil. Člověk není a priori sobecká bytost, ale člověk zatížený dědičnou vinou vstupuje do tohoto světa jako sobecká bytost. Přesto je schopen tyto důsledky ve svém životě překonávat, a to silou vůle. Hodně záleží na výchově, protože výchova usměrňuje sobecké požadavky člověka tak, aby z něj vyrostla osobnost, která je schopna svůj život žít s druhými.

MS: *Zde bychom měli říci, že pro darování je nutné vedení.*

VIK: Možná ne bezprostředně ve vlastní rodině, byť je to nejjednodušší, protože vyrůstá v rodině, která jej takto formuje. Je vhodné alespoň být obklopen lidmi, kteří mohou být v tomto směru dobrými příklady. Záleží na každém, jaké okruhy přátel si volíme.

MS: *Pro dítě je asi významná dobrá rodina. Mladý člověk pak jde cestou života, prochází zákruty. Setkává se s lidmi, a je-li dítěti žehnáno, pak upřednostnění „ty“ a redukce sobectví je snazší. Jinak se vyrůstá v křesťanských rodinách, jinak v rodinách, které víru mladému člověku nevštěpují.*

VIK: Souhlasím. Přál bych ji každému. Také se zde tento handicap dobře projeví. Pokud se člověk nechce zhroutit ve vlastním sobectví, měl by na sobě pracovat. Čím je člověk starší, tím to jde hůř.

... Bible a dar ...

MS: *Dovolil bych si přejít k otázce daru a Bible, protože tato kniha knih nabízí různé pojetí daru, neboť je psána životem ... Začneme rovnou darem života.*

... Dar života ...

VIK: Ano, dar života. Musíme si připustit, že jsme byli obdarováni tím, že jsme do života vstoupili. Pak jde o to, jak již s darem zachází. Často je to vnímáno samozřejmě, poněvadž řekne-li si člověk: pokud bych dar nedostal, nejsem, a není o čem přemýšlet. Možná to není ten nejlepší příklad pro vstupní obdarování

MS: *Uvědomění je ex post. K daru života přicházíme tehdy, když píšeme vzpomínky.*

VIK: Bohužel řada lidí za svůj život pouze nadává, není s ním spokojena. Někteří svůj život i proklínají, protože se dostali do těžké životní situace, s níž si nevědí rady. To se těž může stát.

MS: *Někteří svůj život opouštějí - a jsou to i křesťané jako Jan Jakub Ryba.*

VIK: Je to vzácnější, protože křesťan je veden k tomu, aby nebyl pánem svého života, ale aby s ním hospodařil jako dobrý správce, ...

MS: *... aby sloužil druhým.*

VIK: Aby jej rozvinul ve službě Bohu a druhým. Ještě bych chtěl ale zmínit jinou věc, že každý člověk může být v jádru altruistickou bytostí. A svatý Pavel tuto vlastnost vyjadřuje úslovím: Bláhový člověče, co máš, cos předtím nedostal?

MS: *Vše jsme dostali.*

VIK: My jsme nebyli strůjci svého života, ani svých vloh. Ani jsme sami sebe nepostavili do doby, v níž můžeme studovat, klidně žít a rozvíjet své schopnosti. Samozřejmě, že máme podíl na tom, jak s životem hospodaříme, a proto jsou životy lidí různé. Je mnoho toho, co jsme si sami nedali, co jsme sami nevytvořili, a přesto si člověk řekne, že vytvořil zisk v práci, za který si může něco koupit, a řekne: to je mé. To však není plně pravda, poněvadž kdyby nebyl zdravý, nemohl by vytvořit práci a nedostal by peníze. Kdyby nebyly příznivé podmínky, že ho někdo zaměstná, pak by jeho práce byla na nic. Vždy jakákoliv hodnota, jakýkoliv zisk je v našem životě hodnotou sdílenou, na které máme nějaký podíl, někdy velmi malý podíl. Kupříkladu na tom, že svítí slunce, nemáme žádný podíl a je nám to nabídnuto.

MS: Jsou lidé, kteří říkají: je to boží dílo.

VIK: Byl bych opatrný na slovo štěstí či smůla, poněvadž to vyvolává dojem, že jde o dílo náhody, ale tak tomu plně není. Jsem přesvědčen, že život člověka není náhoda, pokud se nad tím každý jen trochu zamyslí. To, jak s životem hospodaří, též není náhoda.

MS: Přístupujeme k dalšímu daru – schopnost vnímat svět z vyšší perspektivy. Pokud člověk žije ze dne na den, není schopen odstupů, pak si daru ani nevšimne. Nezapomínejme na píseň Voskovce a Wericha – Život je jen náhoda, jednou jsi dole, jednou nahoře, život plyne jak voda a svět je jako moře.

VIK: Proto bych se slovem náhoda šetřil, poněvadž pak se dál můžeme tázat: co je to náhoda? Tento pojem přírodovědecky neexistuje, protože v oblasti přírodních věd je vše otázka zákonitostí, které někdy neznáme, vše má svou příčinu nebo svůj důsledek.

MS: Pozor, je též popsán Brownův pohyb, který je náhodný a těžko vysvětlitelný.

... Dar rozumu, citového života ...

MS: Máme dar rozumu, citu. Snad jen jej využít. Myslíte si, že křesťané jsou vedeni k tomu, aby o svých darech přemýšleli a odpovídajícím způsobem s nimi nakládali?

VIK: Kým by měli být vedeni?

MS: Třebas autoritami.

VIK: Mám pocit, že jste spíš mířil do oblasti společenského světa – tedy tam, kde se pohybuje většina lidí, která není křesťanského zaměření. Tam mají pouze své „celebrity“, osobnosti veřejného, politického, společenského života. Mám pocit, že v této době si většina z nich tyto otázky neklade. V soukromí si je položí asi každý, ale že bychom je dokázali klást druhým, to se neděje. Je zde volání, aby filozofové, sociologové přišli s tématy, která společnost zaujmou. Jako křesťané se zamýšlíme nad svými životy, protože jsme k tomu vedeni při každé bohoslužbě. Každá bohoslužba začíná zpětnou reflexí. Není to pouze bohoslužba, ale je to též výsledek modliteb, meditací.

MS: Lze říci: člověk, který je k tomu odpovídajícím způsobem veden, snáze pozná své místo ve světě v kontextu obdarování?

VIK: Jsem přesvědčen, že má větší šanci svůj život hlouběji obohatit.

... Biblické osobnosti ...

MS: Můžete uvést osobnost z Bible, která byla obdarována? Víím, že vyjmenujete-li některé, ostatní zapomenete.

VIK: Asi se nedá uvést konkrétní jeden příklad, protože obdarování je tam uvedeno v mnoha směrech. Jednou je to král David, který je obdarován vlastnostmi skvělého panovníka a současně muže, jenž je veřejně schopen přiznat svou vinu. Jindy je to v řádu společnosti „bezvýznamná“ osobnost, jako je svatý Josef, který je obyčejným pěstounem Krista, přesto si jej připomínáme jako spravedlivého muže, jenž vlastně nedělal nic zvláštního, jen si plnil své povinnosti. Také to může být skromnost a pokora Panny Marie – bezvýznamné ženy, která se ničím nezapsala v měřítkách tohoto světa, a přesto je to jméno, které je v ženském světě nejužívanější a bude nezapomenutelné. Tak bychom mohli hovořit i o dalších osobnostech. Jsou lidé, kteří se projeví v nějakém hrdinském činu a ukáží své přednosti. Jsou lidé, kteří za sebou nemají výjimečný čin, ale projeví heroičnost skutky

všedního života.

MS: *Takovým příkladem byla Matka Tereza, Albert Schweitzer.*

VIK: Ano, jsou také lidé, u kterých si toho možná nikdo nevšimne, a přesto mezi námi tiše žijí světeckým životem. I tím dávají krásný příklad druhým.

MS: *Je mnoho světců, avšak pouze na některé se ukáže a vstoupí do církevní historie.*

VIK: Možná se z minulosti vynořují především ti, kteří v paměti církve zakotvili. Paměť je v tomto ohledu setrvalá, a proto si připomínáme světce z prvního, druhého, třetího století, a nic na tom nezmění tok času. Je to pouze zlomek těch, kteří by byli hodni toho, aby si na ně někdo vzpomněl, avšak upadli v zapomnění, nicméně žijí v Boží paměti. Též žijí v paměti církve, protože všechny tyto anonymní světce si připomínáme každý rok prvního listopadu – o slavnosti všech svatých.

MS: *V tomto světě nikdo není zapomenut.*

VIK: Jsou to dary veskrze rozdílné, protože jednou to může být heroické vydání svědectví o Kristu včetně vlastní mučednické smrti, jindy to je účast v oblasti charity, potřetí to může být proslulost v oblasti školství a vzdělání. Například svatý Jan Křtitel de La Salle, který ve francouzské Remeši horlivě usiloval o bezplatné základní vzdělání dostupné širokým masám – a to dávno před Marií Terezií. Mohli bychom hovořit o těchto jedincích, kteří se vyznamenali v oblasti, jež dnes nevnímáme jako zvláštní. Z mého pohledu přesto zanechali stopu v oblasti lidských dějin – filozofickou, teologickou či jinou, a proto jim náleží sláva.

MS: *Slovo svatý nemusí být pro člověka, který žije v dnešním světě, plně uchopitelné.*

VIK: Hovořme o těch, kteří žijí odpovědně a svědomitě.

... Slova a darování ...

MS: *Přesunul bych se k otázce slov, poněvadž naše setkání mělo být o mecenášství, ale snažil jsem se téma upravit, aby výsledek byl komplexnější. Lze uvažovat o daru jako o jednání, které ustanovuje společnost? Tak o tom přemýšlí francouzský sociolog a antropolog Marcel Mauss. Člověk, který je schopen sdílet svůj majetek, ustanovuje společenství. Je to vykročení k druhému.*

VIK: Tuším, kam míříte. Jde o to, že jedině altruismus dokáže vytvářet pevné vztahy, které jsou nezbytné pro to, aby se společnost – společenství – mezi lidmi udrželo, jelikož jinak jej můžete držet pouze násilím, a to se vždy nakonec rozpadne. Tlakem, silou není možné lidské společenství dlouhodobě udržet. Má-li být něco trvalé, musí to vyrůstat ze zdravého základu. To jsou ty nezištné vztahy mezi lidmi založené na přátelství, lásce, obětavosti, což utváří kvalitní rodinná pouta.

MS: *Odbočíme-li k ekonomii, pak její „otec“ Adam Smith hovořil o důležitosti sebelásky, což si někteří překládají jako sobectví.*

VIK: Máte asi na mysli spojení s tržní ekonomikou. Neviděl bych to tak, protože ne vždy člověk vykonává práci pro to, aby ve svém životě vytvořil nějaký zisk. Spíše jde o to, jakým způsobem se ziskem hospodaří, ale druhá, možná pro nás zásadnější otázka je, jakým způsobem se vůbec k zisku dostává. Pokud metody budou poctivé, pak nemůže nikdo nic namítat proti způsobům zdravého kapitalismu. A znovu se vracím k prvnímu. Jak člověk následně zachází se svým bohatstvím, ke kterému přišel spravedlivě, v souladu se zákony, s dobrým svědomím? Užívá jej výhradně sám pro sebe, nebo je schopen se podělit s ostatními? Je schopen překročit svůj stín, případně práh své rodiny a ještě myslet na někoho jiného? Jako obrázek zde může posoudit klasický trávnický před

domem, který již je na obecním chodníku, případně patří obci, městu. Možná se o něj nikdo nestará. Dokážu se o něj však postarat já, třebaže mi nepatří?

MS: *Z estetického hlediska bych ho posekal.*

VIK: Také vidíme, že v oblastech, kde je hlubší křesťanské zakořenění, naše vesnice vypadají jinak. Vezměte si střední a jižní Moravu, Vysočinu. Pak člověk zajede do oblasti Sudet, západních Čech, severních Čech a zjistí propastný rozdíl.

MS: *Též se stačí podívat do zemí, které byly „kovány“ protestantskou tradicí. Je tam vidět úsilí a příslib o rozhojnění majetku je zásadní.*

VIK: Tím, že člověk rozdává, obohacuje sebe, protože se mu to vždy nějak vrací zpět – a to nejen v dobrém pocitu, že mohl někomu něco dát. Obrací se to v požehnání, z kterého má prospěch i jeho dárce. Vratíme-li se ke zmíněnému trávníku, poseká-li jej, dělá to pro obec, dělá to pro ty, kteří okolo projíždějí a třeba budou potěšeni pohledem na udržované plochy, avšak dělá to i sám pro sebe, poněvadž vyhlédne-li z okna a neuvidí-li plevel a zarostlou mez, spatří s potěšením kultivovanou zeleň.

MS: *Je to přirozené, protože právě tato zem mu byla svěřena, aby o ni pečoval, aby ji opatroval. Jen se podívejte, jak by krajina vypadala, kdyby o ni člověk nepečoval. Vskutku nepěkně, víme, že takový obrázek jsme mohli získat v období před rokem 1989.*

... Mecenášství ...

MS: *Dotkněme se termínu mecenášství. Jaká forma daru je s ním spojena? Když jsem přicházel sem, odměnil jste mě poznámkou: přicházíte v čas, jelikož člověk má málo času, a čas, který je mi dán, je právě projevem mecenášství.*

VIK: Použijeme-li slovo mecenáš, mecenášství, patrně máme na mysli jejich dnešní obsah, tedy formu sponzoringu. Člověk se vzdává nějaké materiální hodnoty, části peněz, majetku pro to, aby pomohl zmírnit bídu, která je jinde, aby pomohl kultuře, sportu. Takto se nám jeví velká postava jednoho z největších českých mecenášů Josefa Hlávky. Ten asi bude právem vhodným synonymem toho slova. Již jsme zde hovořili o tom, že to neredukujeme pouze na hmotné mecenášství, ale týká se to obecně dobročinnosti, které je každý člověk schopen a každý ji může prokazovat. Protože od mecenáše se předpokládá, že nejprve musí zbohatnout, a proto si někteří řeknou: ještě jsem nezbohatl, ještě nemusím být mecenáš. Opak je pravdou: Každý se může o něco s druhými rozdělit.

MS: *Mecenáš byl přece charakteristický tím, že znal své limity. Šlo o římského patricije. Byl schopen podpořit ty, kteří měli více darů než on. Poskytl finance těm, kteří je neměli, ale za to měli od Boha schopnosti – například umělecké, protože byli nadaní.*

VIK: Oblast mecenášství může být i v oblasti charitativní, poněvadž kupříkladu podporujete takové činnosti, aby zde bylo kvalitní školství, lidé mohli mít dobré vzdělání pro další generaci – a to zejména v dobách, kdy bylo vzdělání obtížné. Touto formou se umožnilo a stále umožňuje, aby společnost měla ve svých řadách více vzdělaných lidí.

MS: *Vy jste k mecenášství přidal slovo sponzoring. Nezní to vedle slova mecenáš kakofonně? Mecenášství je čímsi nezištným, kdežto sponzoring je „kšeftem“.*

VIK: Možná je to dané tím, jaký obsah jsme slovům přisoudili. Také si všimněte, že slova mecenáš dnes málokdo užije, ...

MS: ... poněvadž jde o cosi archaického.

VIK: Je-li řeč o nějakém daru, pak je řeč o charitě, případně o sponzoringu, jenž „nese“ spíš pachut „něco za něco“. Pohybujeme-li se v oblasti finančních darů, pak velmi často si jeho poskytovatelé takový dar něčím podmíní. Pak je otázkou, jestli za takovou cenu chcete dar vůbec přijmout. Jinými slovy, zda se za peníze necháte koupit, a to v horším slova smyslu.

MS: Víte, že je to těžké ve společnosti, kde peníze jsou „až na prvním místě“.

VIK: Bylo a je to i dnes velmi rozdílné. Jsou lidé, kteří jsou ochotni pro peníze udělat vše, možná i překračovat zákony. Pak jsou lidé, kteří si uvědomují, že peníze jsou důležité, ale je to pouze jeden z prostředků k tomu, abychom mohli vést důstojný život.

MS: Proti tomu nelze nic namítat. Pokročíme dále – můžeme podle vás říci, že mecenášství je službou lásky?

VIK: Hovořil bych o službě, protože hovořil-li bych o dílu lásky, asi by se tam mělo dostat slůvko „charitas“. Je to výraz nezištné, soucitné lásky lidí, kteří se dělí v nedostatku. U mecenášství zůstáváme v rovině nezištného obdarování druhých, pomoci tam, kde to lze, mám-li tyto prostředky, mám-li tyto možnosti.

MS: Jak je na tom s darováním církev?

VIK: Jak to myslíte? Má církev obdarovávat lidi, nebo lidé dávat církvi?

MS: Ano, jste správcem majetků, které mají těžko vyčíslitelnou hodnotu, protože jsou součástí kulturního dědictví. Má-li se společnost rozvíjet, je přirozené, že by měla pečovat i o své dědictví. Jak vidíte ochotu společnosti starat se o odkaz našich otců?

VIK: Řekl bych, že ochota podporovat církve není příliš velká. Je to dáno počtem věřících, protože ti, kteří nepatří do společenství církve, budou zvažovat, proč by měli podpořit zrovna církve. Jde-li jim o podporu kulturních památek, mohou stejně dobře podpořit Národní galerii, která též nemá dost peněz, nebo jinou instituci – jako městské muzeum, krajskou galerii a podobně. Zde je velmi široké pole možností. Dovolil bych si říci: kultura obecně je dost bita v oblasti mecenášství a sponzoringu, protože mnoho peněz se dostává hlavně do oblasti sportu, též k politickým stranám, neboť tam také plynou nemalé peníze, i když je někdy těžké rozhodnout, do jaké míry jsou to opravdu dary a do jaké míry jsou nezištné. Ale oblast kultury byla a je spíš na jednom z posledních míst.

MS: Ptejte se proč? Poznám-li své základy, pouze tehdy mohu růst.

VIK: Řekli jsme, že nezištné darování u nás není rozšířené. Velké dary mají u nás podtext zištného darování. Máme-li hovořit o malých darech, anonymních, jako jsou dárcovské SMS, to asi funguje. Jde možná spíše o to, jakému projektu se dostává popularity – dárcovství při koncertu Večera lidí dobré vůle na Velehradě jistě vzbudí zájem, bude-li řečeno, na co konkrétně jejich dary půjdou. Podobně Tříkrálová sbírka.

... Běh na dlouhou trať ...

MS: Hovořím-li o mecenášství, je tam snaha o podporu dlouhodobou. Tak postupoval Josef Hlávka – snažil se o podporu vědy. Vzpomeňme třeba na národohospodářský ústav, který funguje do současnosti, byť je součástí velké Akademie věd. Podporoval umělce, ale vyžadoval materiální plnění.

VIK: V duchu takového odkazu je zde několik nadací, které usilují o něco podobného. Ať jde o bázi

ryze charitativní, jako je Člověk v tísni, nebo o bázi společensko - charitativně - kulturní. V této oblasti mám na mysli Nadaci Vize Dagmar a Václava Havlových. Také to mohou být projekty, které mají hlubší přesažnost, byť nedávají okamžitý užitek, jako je odkaz Václava Havla ztělesněný v Knihovně Václava Havla, možná v Knihovně Václava Klause, možná v budoucí Knihovně Miloše Zemana. Nevíme, co vše přijde, ale člověk by očekával, že když se tito mužové se dostali na výsluní společnosti a měli možnosti, o kterých se jiným lidem ani nesní, že by svůj odkaz neměli prohosподаřit, ale měli by jej proměnit v trvalejší dobro. V případě Václava Havla Knihovna k tomu směřuje.

MS: *Rozumím vám, ale je otázka, kdo této instituci poskytuje peníze? Je to člověk, který se podílel na odtoku kapitálu z naší země a zneužil důvěry lidí. Myslím pochopitelně pana Zdeňka Bakalu.*

VIK: Možná ve svém životě udělal jeden dobrý čin. Neznám přehled a strukturu darů, a proto jeho pozici nedokážu plně posoudit. Spíše bych je vnímal: po ovoci poznáte je. Zásadní otázka je, co přináší. Odkaz Václava Havla vtělený do Nadace Vize, vtělený do Knihovny, může přinést dobré plody, byť nedává okamžitý výsledek ... Má snahu vytvářet platformu pro filozofické společenské přemýšlení o stavu společnosti, to je dobrá věc. Bylo by mým přáním, aby takovýchto projektů bylo víc.

MS: *Lze říci, že kultura darování se rozvíjí. Jinými slovy - kapitál, který je darován na bohubilé činy, je nedostatečný, nebo darujeme ad hoc, ne s odpovídající koncepcí.*

VIK: Kapitál, který je dán, není zanedbatelný. U nás se také generují slušné peníze. Máme několik lidí, kteří patří ke světově nejbohatším. Je zde i pan Andrej Babiš jako druhý nejbohatších Čech. Z mého pohledu by po sobě mohl zanechat výraznější stopu v oblasti darování. Neslyšel jsem o žádném mecenášském projektu, kterým by se tento muž vyznamenal.

MS: *Spíš má negativní znaménko s kauzou Čapího hnízda. Někdo by mohl konstatovat: teprve vytváříme základy zdravé společnosti. To, co si odbyla Amerika ve svém devatenáctém století, odbýváme si nyní my ve zrychlené podobě. Kapitalisté, kteří budou nezištně, dlouhodobě podporovat projekty, jež se dlouhodobě promítnou do rozvoje společnosti, ti teprve přijdou.*

VIK: Je to možné. Pouze bych k tomu dodal, že v tomto ohledu jsme byli dál - a to kdysi před nástupem totalit. Totality nás srazily ke dnu, a proto jsme znovu kdesi na počátku. Tento vývoj Amerika poznat nemusela a kontinuita darování tam byla plynulá. Současně bych řekl, že obdarování jako takové ke společnosti patří, bylo v ní vždy. Pouze mecenášství spojujeme s většími dary. Ty nastupují v okamžiku, kdy je zde bohatší určitá část společnosti, která může veřejně dávat větší dary. Je to pak období od průmyslové revoluce do současnosti.

... Darování a struktury ...

MS: *Ještě položme na otázku, jestli struktury v podobě státu nás „neokrádají“ o to, abychom my sami vyhledávali projekty, jimž můžeme přispět? Nedelegovali jsme na stát příliš v podobě daní?*

VIK: Souhlasím s vámi. Máme přebujelý stát a uvítal bych, kdyby zde byly lepší možnosti daňových odpisů v souvislosti s dary. Pochopitelně - možnost existuje i dnes, ale pro daňového poplatníka není tak zajímavá. Daňový poplatník na ní v podstatě „prodělává“. Velmi by se mi líbilo, kdyby zde byla možnost daňových asignací, protože by více pomohly těm, kteří jsou na dary odkázáni. Jsou to spolky, církve, kultura, menšiny. Jsou to kategorie, do kterých se příliš neinvestuje, protože sponzor se v nich příliš nezviditelní.

MS: *Není tam jméno. Vy máte na starosti památku Panny Marie před Týnem, sám jste povinen*

oslovit společnosti, aby vám přispěli. Je to kulturní památka v centru Prahy. Víím, že jste mi říkal: vyjedeme-li za Prahu, s péčí o památky je to bída.

VIK: Před několika lety jsme pořídili velký zvon Michael. V souvislosti s tímto zvonem, který váží přes dvě tuny, jsme se obraceli na poměrně velké množství institucionálních sponzorů, vždy adresně. Bylo to jedno velké zklamání. Jednoduše nepřispěli. Mezi oslovenými bylo hlavní město Praha, dále bankovní instituce, ústavy, některé významné podniky, podnikatelé. Od tohoto způsobu žádostí o příspěvky jsme poněkud ustoupili, protože nás to velmi časově vyčerpávalo. Musím říci - i finančně, protože některé dopisy nemůžete posílat pouze mailem, žádost by měla jít formálním dopisem se všemi náležitostmi. Bylo to velké zklamání, přesněji dlouhodobé zklamání, protože se s tím potýkám stále. Opačně bych uvedl, že příjemným překvapením bylo, že se v souvislosti s návštěvou papeže Benedikta XVI., kterou jsem měl na starosti, se přece jen našlo pár sponzorů, kteří byli ochotni pomoci. Ve výsledku to bylo několik desítek jmen. Víím, byla to velmi různá pomoc - a to od poskytnutí několika set rohlíků pro dobrovolníky až po dary v řádu desetitisíců na přípravu papežské tribuny a také na restaurování některých předmětů, které byly při té příležitosti vystaveny. Pro nás bylo milým překvapením, že se vše nakonec podařilo.

MS: *Další zkušenosti?*

VIK: Další překvapení jsme zažili v souvislosti s výstavami, které jsem pořádal v rámci Arcibiskupství pražského. Šlo o výstavu Svatý Václav nebo Svatá Anežka - a to v anežském klášteře, kde jsme oslovili řadu sponzorů, protože jsme potřebovali získat finanční prostředky nejen na celý projekt, ale hlavně na restaurování exponátů. Podařilo se nám takto shromáždit větší sumu peněz. Rád bych upozornil: nejde o řády milionů, ale hovoříme o řádu několika set tisíc, což pro nás bylo velmi milé překvapení.

MS: *Jste člověk, jenž komunikuje se zahraničím. Nejsme ve srovnání se zahraničím jako chudý příbuzný?*

VIK: O pomoc do zahraničí se neobracíme, jelikož to moc nemá smysl.

MS: *Myslel jsem to tak: Na co Francouzi, Němci přispějí z vlastních zdrojů, nám dělá obtíže. Inu, jsme chudí příbuzní.*

VIK: Nejsem si tím zcela jist. Dokážu pochopit rodinu s třemi, čtyřmi dětmi, kde matka zůstává doma a otec je samoživitel rodiny. Rozumím, že tam je problém, aby rodina byla dobře zajištěna a uživena. Podívejte se ale na náklady, které jsou ochotni vynaložit Pražané pro své osobní vyžití. Jen se podívejte na restaurace, kavárny, bary, kina, která dnes rozhodně nezejí prázdnotou, a jedno představení vás řádově přijde na stovky korun. Vždy jde o volbu priorit. Jsem přesvědčen, že mladý člověk si těžko může hrát na velkého mecenáše. Jsem však přesvědčen, že je v možnostech každého, aby na konci roku věnoval pár tisíc korun na bohubilý účel.

MS: *Ano, nemusíte být dobře situován, abyste dal málo. Zde pak bude platit biblické: jakou měrou měříš, takovou bude naměřeno tobě.*

VIK: Vrací se to.

MS: *Děkuji vám za kritické pohledy v oblasti darování.*